

การพัฒนาความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของกลุ่มชาติพันธุ์มละบริ ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

กลุ่มมละบริเดิมเป็นกลุ่มชนเร่ร่อน เก็บของป่าล่าสัตว์ ที่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเป็นชุมชนผู้ใช้แรงงาน ในประเทศไทยมีอยู่ประมาณ 500 คน อาศัยอยู่ใน จังหวัดแพร่และน่าน เริ่มย้ายเข้ามาพำนักที่บริเวณศูนย์ภูฟ้าพัฒนาในช่วงปี พ.ศ.2551 โดยเริ่มแรกเดิมที่มาพักอาศัยเพียง 9 คนส่วนใหญ่ย้ายมาจาก จังหวัดแพร่ และมีการชักชวนมละบริคนอื่นๆ มาอยู่ จัดตั้งถิ่นฐาน ปัจจุบันรวม 17 ครอบครัว ประชากร 78 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) ทำงานกับชุมชนมละบริศูนย์ภูฟ้าพัฒนา (มละบริภูฟ้า) ภายใต้โครงการศูนย์วัฒนธรรมภูฟ้าโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการศึกษาวิจัย, อนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิต, สร้างอาชีพและรายได้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มชาติพันธุ์มละบริ โดยมีหน่วยงานภาคีหลัก คือ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 13 (แพร่) ในสังกัดกรมอุทยานฯ และ มจธ.

มจธ. เข้าทำงานในพื้นที่กับมละบริภูฟ้าในประเด็นการสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของชุมชน โดยมีผลการดำเนินงานในปี 68 ดังนี้

1) การผลิตข้าว

- ข้าวนาดำ 11 ไร่ เป็นปีแรกที่ทำแบบนาโยน โดยเรียนรู้จากชุมชนบ้านนาออก ปัจจุบันข้าวอยู่ระยะออกรวง จะเก็บเกี่ยวได้ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2568 คาดการณ์ผลผลิตที่จะได้ 5,000-5,500 กก. คิดเป็นมูลค่า/ลดรายจ่ายได้ 75,000-82,500 บาท

- ข้าวไร่ ปลูกในพื้นที่นาขั้นบันไดใหม่ พื้นที่ 5 ไร่ จะเริ่มเก็บเกี่ยวช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน คาดว่าจะได้ผลผลิตประมาณ 650 กก. คิดเป็นมูลค่า 9,750 บาท

สรุป ชุมชนสามารถลดรายจ่ายค่าซื้อข้าวบริโภค ทั้งข้าวนาและข้าวไร่ เป็นเงิน 92,250 บาท

2) การผลิตไก่พื้นเมือง จำนวน 4 รุ่นๆ ละ 100 ตัว รุ่นที่ 1 เริ่มเลี้ยงเมษายน ได้ผลผลิต 142 กก. เป็นมูลค่า 17,040 บาท รุ่นที่ 2 เริ่มเลี้ยงมิถุนายน ได้ผลผลิต 92.5 กก. มูลค่า 11,100 บาท รุ่นที่ 3 และ 4 เริ่มเลี้ยงเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม อยู่ระหว่างการเลี้ยง จะบริโภคได้ช่วงตุลาคม-ธันวาคม 68 คาดการณ์จะได้ผลผลิต 240 กก. หรือคิดเป็นมูลค่า 28,800 บาท

สรุป สามารถเลี้ยงไก่บริโภคในชุมชน ลดรายจ่ายได้ 56,940 บาท

3) การผลิตพืชผัก ไม้ผล เพื่อบริโภคในครัวเรือน มีการดำเนินการดังนี้

- มีการติดตามดูแล การปลูกพืชป่าเสริมในเขตป่าชุมชน หวาย 50 กล้าและตำว (ลูกชิด) 200 กล้า การปลูกไม้ผล ได้แก่ กัลย 250 กอ

- ปลูกเผือกหอม พื้นที่ 2 งาน จะเก็บผลผลิตช่วงปลายธันวาคม คาดการณ์ผลผลิต 300 กก. หรือมูลค่า 7,500 บาท

- ปลูกมะละกอพันธุ์ทำส้มตำ 80 ต้น สำหรับส่งให้ร้านส้มตำในอำเภอบ่อเกลือ ปัจจุบันยังอยู่ในระยะการเจริญเติบโต ยังไม่ให้ผลผลิต

- ปลูกผักสวนครัว ได้แก่ ชিং ข่า ตะไคร้ พริก กระเพรา โหระพา มะเขือเทศ มะนาว มะกรูด และอื่นๆ เป็นมูลค่าประมาณ 4,020 บาท

- ผลิตผักเพื่อบริโภคในชุมชน ได้แก่ กะหล่ำปลี กวางตุ้ง คะน้า มะเขือ ผักกาด บวบ ฟักทอง ถั่วฝักยาว ข้าวโพดหวาน ปั่นต้น จำนวน 845 กก. มูลค่า 33,800 บาท

สรุป การดำเนินงานในปี 2568 ชุมชนมละบริ สามารถผลิตพืชผักสำหรับบริโภคในชุมชนได้ ลดรายจ่าย
ได้ 45,320 บาท

รูป 1 การพัฒนาความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของกลุ่มชาติพันธุ์มละบริภูฟ้า